Lainsäädäntöneuvos Hannu Miettinen

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys laeiksi elintarvikelain 5 §:n, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n ja maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikelakia, sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia ja maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia.

Esityksellä saatetaan nimisuojatuotteita koskeva kansallinen lainsäädäntö vastaamaan muutettua Euroopan unionin lainsäädäntöä.

- Elintarvikelain nimisuojatuotteen määritelmä muutetaan vastaamaan uutta nimisuoja-asetusta. Määritelmään lisättäisiin samalla markkinajärjestelyasetuksessa nykyisin säädetyt viinialan nimisuojatuotteet. Tämä selkeyttäisi valvonnan suunnittelua ja menettelyä näiden tuotteiden osalta.
- Vastaavasti markkinajärjestelylaissa olevasta EU:n kauppanormilainsäädännön määritelmästä poistettaisiin viinialan nimisuojatuotteet. Näin nimisuojatuotteiden rekisteröinti ja valvontamenettelyt perustuisivat jatkossa kaikilta osin nimisuoja-asetuksen vaatimuksiin ja kansallisesti elintarvikelain säännöksiin.
- Sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia muutettaisiin siten, että se kattaisi myös nimisuoja-asetuksessa edellytetyn verkkotunnuksiin liittyvän valvonnan.

Esityksen keskeinen vaikutus on nimisuojaa koskevan hajanaisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen. Valvonnan suunnittelu elintarvikelain mukaisesti jatkossa myös viinialan tuotteiden osalta voi aiheuttaa kertaluonteista ohjeistustarvetta, mutta toisaalta sen arvioidaan yhdenmukaistavan menettelyjä ja selkeyttävän valvonnan suunnittelua ja toteutusta.

Valvonnan osalta esityksen pääasiallinen vaikutus liittyy maantieteellisten merkintöjen entistä vahvempaan suojaamiseen verkkotunnuksissa (Suomessa ”.fi” ja ”.ax” -päätteiset verkko-tunnukset). Tämän tyyppinen valvonta kuuluu Manner-Suomessa fi-maatunnusten osalta Liikenne- ja viestintäviraston ja ax-maakuntatunnuksen osalta Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tehtäviin, joihin nyt lisättäisiin nimisuojatuotteiden valvonta nimisuoja-asetuksessa edellytetyllä tavalla. Valvonnan käytännön tarve on arvioitu vähäiseksi perustuen siihen, ettei nimisuojaan liittyviin verkkotunnuksiin liittyvää suojan tarvetta ole tähän mennessä Suomessa ilmennyt.

Nimisuoja-asetus tuli voimaan 13.5.2024. Esitys on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.